

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XIX. — Izdan in razposlan dne 15. marca 1902.

Vsebina: (Št. 48—51.) 48. Zakon, s katerim se izdajajo določila o pokojninskih užitkih katoliških dušnih pastirjev na občekoristnih zavodih, in pa duhovniških uradnikov pri katoliških ordinarijatih, konzistorijih in na škofijskih semeniščih. — 49. Zakon o izpremembi in dopolnitvi obrtnega reda. — 50. Ukaz, da se občine Kahujów, Honiatycze und Werbiz s predmestnim krajem Sajków vred odkazujejo okolišu okrajne sodnije Szczerzec v Galiciji. — 51. Ukaz o sodniški pripravljalni službi.

48.

Zakon z dne 19. februarja 1902. l.,

s katerim se izdajajo določila o pokojninskih užitkih katoliških dušnih pastirjev na občekoristnih zavodih, in pa duhovniških uradnikov pri katoliških ordinarijatih, konzistorijih in na škofijskih semeniščih.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§. 1.

Katoliški dušni pastirji na občekoristnih zavodih, ki jih vzdržuje država, kaka dežela, kak okraj, kaka občina ali kak javni zaklad, in duhovniški uradniki pri katoliških ordinarijatih, konzistorijih in na škofijskih semeniščih imajo pravico do pokojnine iz verskega zaklada, oziroma iz njegove državne dotacije.

Ta pravica velja samo, ako

a) je terjalec pravice usposobljen za dosego cerkvenih služb (§ 2 zakona z dne 7. maja 1874. l. [drž. zak. št. 50]);

b) minister za bogočastje doprašavši škofa dotične škofije njegovo službo izrečno pripozna za zistemovano v namenu zakona;

c) nameščenec zaradi nezakriviljene nesposobnosti za poslovanje izstopi iz službe, in

d) dokler ne dobi nikake druge plačane cerkvene službe ali ne prejme kakega drugega preskrbninskega užitka iz kakega javnega zaklada ali iz državnega zaklada.

§. 2.

Ako je s službo združen kak pokojninski užitek ali se je ob namestitvi zagotovil po pogodbi, ga je všteti, vsejedno iz katerih virov koli teče, v pokojnino, pripadajočo po določilih tega zakona.

§. 3.

Izmera te pokojnine je:

a) za dušne pastirje, ki imajo na enem spredaj oznamenjenih zavodov edino ali prvo mesto dušnega pastirja, in za imenovane duhovniške uradnike (§ 1) po njihovem službenem času enaka pokojninskemu užitku, zajamčenemu po razkazu II k zakonu z dne 19. septembra 1898. l. (drž. zak. št. 176) samostojnemu dušnemu pastirju župnega okraja njihove zadnje službe;

b) drugi dušni pastirji te vrste imajo pravico do pokojnine pomožnih duhovnikov v kraju njihove zadnje službene uporabe.

Iz ozira vrednih razlogov lahko minister za bogočastje izjemoma dovoli višo pokojnino, in to za bolelne duhovnike (deficijente) prve vrste (lit. a) do zneska 1600 K največ, za bolelne duhovnike druge vrste (lit. b) do zneska 800 K največ, in pa dušne pastirje druge vrste (lit. b) enači dušnim pastirjem prve vrste (lit. a).

§. 4.

Ob ovedbi službenega časa za ustanovitev pokojninskega užitka, ki gre po tem zakonu, se službena leta, prebita v občnem dušnem pastirstvu ali v kaki drugi javni cerkveni službi, štejejo za enaka tistim letom, ki so se prebila v eni imenovanih posebnih uporab.

§. 5.

Izvršiti ta zakon je naročeno Mojemu ministru za bogočastje in nauk v porazumu z Mojimi drugimi udeleženi ministri.

Na Dunaju, 19. dne februarja 1902.

Franc Jožef s. r.

Koerber s. r.

Hartel s. r.

49.

Zakon z dne 25. februarja 1902. l.

o izpremembi in dopolnitvi obrtnega reda.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

Člen I.

Izpremenjuje in dopolnjuje obrtni red (zakon z dne 15. marca 1883. l. [drž. zak. št. 39]) naj stopijo namesto §§. 59 in 60 naslednja določila.

§. 59.

Iskanje naročil blaga po lastnikih obrtov in trgovinskih potovalcih.

Lastniki obrtov imajo pravico, potuje okoli izven svojega kraja iskati sami ali po pooblaščenih (trgovinskih potovalcih), ki so opremljeni z uradnimi izkaznicami in so v njihovi službi, naročila blaga pri trgovcih, tvorničarjih, obrtnikih, sploh pri takih osebah, v kojih opravnem obratu se uporablja

blago ponujane vrste; pri tem pa ne smejo, razen na semnjih, jemati seboj blaga za prodajo, temveč samo uzorce.

Iskati naročila blaga pri osebah, pri katerih se dotično blago ne uporablja v njihovem opravnem obratu, je lastnikom obrtov ali njihovim pooblaščenecem gledé spečavanja kolonijalnega, specerijskega in materijalnega blaga v stanovišču kakor tudi zunaj stanovišča brezpogojno prepovedano; gledé drugega blaga je dovoljeno iskati naročila zunaj stanovišča pri omenjenih osebah samo v posameznih primerih na izrečni, pismeno na določeno blago glaseči se poziv, naslovljen na lastnika obrta.

Trgovinski minister pa je pooblaščen v ozira vrednih primerih, poprašavši trgovinsko in obrtno zbornico in udeležene zadrage, za določeno blago ali določene okraje ali pa za posamezne obrte ukazoma dopustiti iskanje naročil blaga pri osebah, omenjenih v odstavku 2, tudi brez tega poziva.

§. 59 a).

Izdelovalci ur, zlatnin in srebrnin, veletržci s temi rečmi, potem trgovci z biseri in dragimi kamni, in pa v njihovi neposredni službi stoječi pooblaščenici imajo, ako je stanovišče dotičnega obrta v tuzemstvu, pravico, na svojih opravnih potovanjih jemati seboj za prodajo ne samo uzorcev, temveč prodajno blago samo, ako je po njihovem svojstvu prodaja po uzoru izključena, vendar z omejitvijo, da se sme to blago oddajati samo tistim, ki imajo pravico ga zopet prodajati.

§. 59 b).

O vsebini in izdatku za trgovske potovalce določene izkaznice se izdajo potrebna določila ukazoma poprašavši trgovinske in obrtne zbornice.

Zaprosila za te izkaznice je rešiti najdalje v osmih dneh in se smejo zavrniti samo iz razlogov, določenih v zadevnem ukazu.

Ukazoma se nadalje določi, v koliko potrebujejo v §. 59 a) omenjene osebe posebne izkaznice pristojnega puncevalnega urada.

§. 59 c).

Iskanje naročil blaga po samostojnih trgovinskih agentih.

Trgovinski agenti, ki niso v službi kakega obrtnika, morajo svoj opravnli obrat priglasiti po §. 11.

Oni smejo v §. 59, odstavku 1 oznamenjenim osebam predlagati uzorce predmetov, ki se uporabljajo v njihovem opravljenem obratu, da se napelje kupčija, jim sporočati cene blaga in vzprejemati od njih naročila na predmete omenjene vrste.

Trgovinskim agentom ni dovoljeno, razen svojih uzorcev jemati seboj še blago, prodajati uzorce ali blago za svoj račun in začeti agencijska opravila z drugimi csebami nego takimi, v katerih opravljenem obratu se uporablja blago ponujane vrste.

Trgovinski agenti, ki vršé svoje opravilo potujé okoli, ne smejo imeti svojih zalog blaga ali skladišč.

Uzorce mora pooblastilec agenta oznameniti za uzorce.

§. 59 d).

Spečavanje tiskovin.

Za spečavanje tiskovin in nabiranje predplačnikov ali naročnikov ne veljajo določila §§. 59, 59 b) in 59 c); za to veljajo zgolj v tiskovnem zakonu dani posebni predpisi.

§. 59 e).

Inozemski trgovinski potovalci.

Trgovinski potovalci, ki zastopajo inozemska industrijska, obrtna ali trgovinska podjetja, so podvrženi tudi spredaj stoječim določilom, ako so po vsakikrat veljajočih trgovinskih pogodbah pripuščeni za opravljanje poslov v tuzemstvu; v §. 59 b), odstavku 1. omenjene izkaznice ne potrebujejo tisti trgovinski potovalci in samostojni agenti, ki so že izkazani z obrtno izkaznico, omenjeno v trgovinskih pogodbah.

§. 60.

Prodajanje blaga hodé okoli.

Prodajati blago hodé od kraja do kraja, razen na semnjih, in nositi ga okoli ter ponujati od hiše do hiše smejo samo osebe, ki so za to upravičene po zakonu o krošnjarstvu.

Ta omejitev pa ne velja za pridelke kmetijstva in gozdarstva, ki služijo vsakdanji rabi, kakor mleko, jajca, sadje, zelenjava, sveže cvetlice, sirovo maslo, perutnina in drva, nadalje za naravne slatine, ako te reči od hiše do hiše ali na cesti prodajajo pri-

delovalci ali prejemniki njihovih ukazil ali upravičeni trgovci.

Opojne pijače in kis so izvzeti od prometnih olajšav, dovoljenih s spredaj stoječimi določili.

V posameznih občinah lahko to prodajanje prepove iz zdravstvenih ali tržnih policijskih ozirov politično deželno oblastvo po predlogu občinskega zastopa, ki mora poprašati udeležene obrtne zadruge, za določene predmete in za določen čas, eventualno za določene dele občine.

V posebnega ozira vrednih primerih lahko obrtno oblastvo, doprašavši dotične zadruge, vsakikrat za dobo treh let in do preklica dovoli v svojem okraju prebivajočim manjšim obrtnikom prodajanje lastnih izdelkov v občini stanovišča njihovega obrta od hiše do hiše, da bolje uspevajo. V ta namen se izdajajo posebne uradne izkaznice. Za enega obrtnika seiz da samo po ena izkaznica, ki pa se lahko glasi hkratu na določene ude rodbine ali na kakega namestnika, ki se imenuje naprej.

§. 60 a).

Prodajanje kruha in drugačnega pekovskega blaga od hiše do hiše ali na cesti je prepovedano, izvzemši primere, omenjene v §. 60, odstavku 1 in 5. Dostavljanje kruha in drugega pekovskega blaga pekovim odjemnikom je dopuščeno sam o na naročilo po njem samem, po udih njegove družine in po njegovih pomožnih delavcih.

§. 60 b).

Uporabljati otroke pod štirinajstimi leti za prodajanje, omenjeno v §§. 60 in 60 a), je prepovedano; uporabljanje ženskih oseb pod osemnajstimi leti v ta namen lahko omeji ali prepove obrtno oblastvo.

Člen II.

Ta zakon stopi v moč šest mesecev potem, ko se je razglasil.

Člen III.

Izvršiti ta zakon je naročeno Mojemu trgovinskemu ministru in Mojemu ministru za notranje stvari.

V Budimpešti, 25. dne februarja 1902.

Franc Jožef s. r.

Koerber s. r.

Call s. r.

50.**Ukaz pravosodnega ministrstva
z dne 4. marca 1902. l.,**

da se občine Kahujów, Honiatycze in Werbiż s predmestnim krajem Sajków vred odkazujejo okolišu okrajne sodnije Szczerzec v Galiciji.

Na podstavi zakonov z dne 11. junija 1868. l. (drž. zak. št. 59) in z dne 26. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 62) se občine in grajščine Kahujów, Honiatycze in Werbiż s predmestnim krajem Sajków vred izločujejo iz okoliša okrajne sodnije Komarno in okrožne sodnije Sambor ter se odkazujejo okolišu okrajne sodnije Szczerzec, oziroma deželne sodnije Levov.

Ta ukaz stopi v moč s 1. dnem oktobra 1902. l.

Spens s. r.

51.**Ukaz pravosodnega ministra
z dne 4. marca 1902. l.,**

o sodniški pripravljalni službi.

Na podstavi §. 99 zakona z dne 27. novembra 1896. l. (drž. zak. št. 217) (zakon o uredbi sodnij), se ukazuje:

Člen I.

§§. 17 in 21, odstavek 1 in 4 ukaza pravosodnega ministra z dne 15. avgusta 1897. l. (drž. zak. št. 192) se razveljavljata v sedanji obliki in naj se v bodoče glasita tako:

§. 17.

Pripravljalno službo je v prvih šestih mesecih opraviti z uporabo pri okrajni sodnji.

Za to uporabo prihaja službovanje pri sodnem dvoru prve stopnje ter traja dvanajst mesecev. Pol leta nato je določenega za uporabo pri finančni prokuraturi, v kaki odvetniški pisarnici ali pri viši deželni sodnji. Za tem naj pride še enkratna tričetrletna uporaba pri kaki okrajni sodnji. Za službovanje pri državnem pravdnstvu je določena doba treh me-

secev, ki pa se lahko raztegne na pet mesecev, ako se primerno skrajša službovanje na sodnem dvoru v kazenskih stvareh (§. 21, odstavek 1). Pridelitev k državnemu pravdnstvu naj ne pride pred službovanjem pri sodnem dvoru v kazenskih stvareh, v ostalem pa se lahko po izučbi pravnega praktikanta ali avskultanta in po službenih razmerah službovanje pri državnem pravdnstvu vrine med dve drugi vrsti uporabe ali preloži na konec pripravljalne službe.

Kadar popolnoma odpade službovanje pri finančni prokuraturi, v kaki odvetniški pisarnici ali pri viši deželni sodnji ali ne traja polnih šest mesecev, je potemtakem preostajajoči čas po izprevidu v vodstvo pripravljalne službe poklicanega predsednika sodnega dvora prve stopnje porabiti ali povsem ali deloma za nadaljuje službovanje pri sodnem dvoru v civilnih in kazenskih stvareh ali pri kaki okrajni sodnji v civilnih stvareh.

Da se dá osebam, nahajajočim se v pripravljalni službi, stvarno opravilo ali iz drugih važnih službenih ozirav se lahko na mesto reda, navedenega v prvem odstavku, začne pripravljalna služba s štiri do šestmesečno uporabo pri preiskovalnem sodniku in pri senatih sodnega dvora prve stopnje, poklicanih za izvrševanje kazenskega sodstva, tej naj sledi službovanje pri državnem pravdnstvu, v dobi petih mesecev največ in treh mesecev najmanj (§. 21, odstavek 1), nato šestmesečna uporaba pri kaki okrajni sodnji in potem službovanje pri kakem sodnem dvoru prve stopnje v civilnih rečeh šest mesecev. Ako se službovanje pri državnem pravdnstvu preloži na poznejši čas, naj službovanju pri sodnem dvoru v kazenskih rečeh sledi neposredno šestmesečna uporaba pri kaki okrajni sodnji.

Izpremeniti v sprednjih odstavkih oznamenjeni red je dopustno samo, kadar je to potrebno z ozirom na prakso, opravljeno pred vstopom v pripravljalno službo (§. 15 zakona o uredbi sodnij). Taka izprememba potrebuje odobritve predsednika više deželne sodnije.

§. 21, odstavek 1.

Od tistega dela pripravljalne službe, ki ga je opraviti pri sodnem dvoru prve stopnje, odpade šest mesecev na uporabo pri preiskovalnem sodniku in senatih, poklicanih v izvrševanje kazenske sodne oblasti. Čas te uporabe se lahko skrajša do štirih mesecev, vendar je v tem primeru raztegniti službovanje pri državnem pravdnstvu na pet mesecev največ tako, da odpade na službovanje pri sodnem dvoru

v kazenskih rečeh in pri državnem pravdništvu skupaj devet mesecev.

§. 21, odstavek 4.

Za časa službovanja pri državnem pravdništvu je kandidate, ki so v pripravljalni službi, po možnosti uporabljati samo v notranji službi državnega pravdnišva. Ako je njihova uporaba za državnega pravdnišva opravitelje neizogibna, ne sme ta uporaba zavzemati vsega časa, ki je določen za službo pri državnem pravdništvu.

Člen II.

Ta ukaz stopi v moč s prvim dnevom drugega koledarskega meseca, ki sledi razglasitvi.

Določila tega ukaza o podaljšanju dobe, posvečene za službo pri sodnem dvoru v kazenskih rečeh in pri državnem pravdništvu se samo po možnosti uporabljajo na pravne praktikante in avskultante, ki so ob začetku veljavnosti tega ukaza že dovršili pripravljalno službo v kazenskih rečeh.

Spens s. r.

